

Nr. 9. December 2004

Høringer - Rådets fælles holdning vedr. overførsel af bestemte oplysninger til Interpol - Ændring af retsplejeloven, underretnings- og formkrav vedr. Justitsministeriets pålæg til anklagemyndigheden i straffesager - Fuldbyrkelse af straf på bopælen og begrænset fællesskab for "negativt stærke" indsatte, herunder spørgsmålet om reglementet for og anvendelse af Politigårdens Arrest i København

75. Forvaltningsret - Lang ekspeditionstid - Integrationsministeriet - Ombudsmanden - Rykkerskrivelser
76. Erstatningssager - Salær
77. Trusler - Forsæt
78. Forsvarerbeskikkelse - Tilbagekaldelse - Klageretten
79. Tvangsbøder - Ægtefællerabat - Planloven
80. Asyl - Beskyttelse mod æresdrab - Iran
81. Narkotika - Narkotikahæleri - Udvisning - Strafudmåling
82. Udvisning - Narkotika - Ophævelse af udvisningen
83. Menneskerettigheder - Langvarig sagsbehandling - Ikke konventionskrænkelser - Egen skyld
84. Vold - Ung alder - Gadevold - Betinget straf

Bogomtale - "Ord på samvittigheden" - Artikel om forsvaret

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor

Østergade 16
12. november 2004

Vedr.: Sagsnr. 2004-1670-0138. Forslag til Rådets fælles holdning vedrørende overførsel af bestemte oplysninger til Interpol (KOM (2004) 427 endelig).

Med skrivelse af 5. ds. modtaget her den 8. ds. har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse senest mandag den 15. ds.

Forslaget har været forelagt bestyrelsen, der finder anledning til i lighed med tidligere at påpege, at så korte høringsfrister ikke giver foreninger og organisationer rimelige muligheder for en grundig behandling af høringer, hvoraf der i øvrigt har været et meget betydeligt antal i indeværende år fra Justitsministeriet.

Bestyrelsen har ikke bemærkninger til det materielle til forslaget, der bl.a. drejer sig om lettere adgang til oplysninger via Interpols database om stjålne og bortkomne pas.

På foreningens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Lovafdelingen

18. november 2004

Vedr.: AKJ10084 - udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (underretnings- og formkrav ved justitsministerens pålæg til anklagemyndigheden i straffesager).

Justitsministeriet har ved skrivelse af 12. november 2004 anmodet om en udtalelse om ovennævnte.

Udkastet har været forelagt bestyrelsen, der kan tilslutte sig forslaget om underretnings- og formkrav ved justitsministerens pålæg til anklagemyndigheden i straffesager. Foreningen har noteret sig, at hensigten med forslaget er at sikre større åbenhed og gennemsigtighed, samt at det udtrykkeligt er fremhævet, at et eventuelt pålæg er omfattet af forsvarers og sigtedes/tiltaltes aktindsigt.

Med venlig hilsen
p.b.v.
Niels Forsby

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Østergade 16
26. november 2004

Vedr.: Sags nr. 2004-733-0022. Udkast til ændring af straffuldbyrdelsesloven
(Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt
begrænset fællesskab for "negativt stærke" indsatte m.v.)

Med skrivelse af 5. november 2004 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om ovennævnte lovudkast. Sagen har været forelagt bestyrelsen.

Afsoning på bopælen

Fuldbyrdelse af straf på bopælen er ikke en ubetinget positiv udvikling i sanktionspolitikken.

For det første vil denne sanktion være udelukket for en del lovovertrædere, som simpelthen ikke har en egnet bopæl, hvorfra afsoningen kan finde sted.

Men hvor en sådan afsoning er mulig, vil intensiteten af indgrebet ramme højst forskelligt.

Der er forskel på at afsone i en Strandvejsvilla på 275 m² med et passende familieliv og venner, der kan komme på besøg uden at friste afsoneren til vilkårsovertrædelse, og - som den anden modpol - at sidde alene i en et- eller toværelses lejlighed, uden familie, alene med bekendte, der kun kommer, hvis der står øller m.v. på bordet, og med deraf følgende forøget risiko for vilkårsovertrædelser.

Efter bemærkningerne til lovudkastet pkt. 2.3.3.1 vil den pågældende - ligesom efter den svenske ordning - som udgangspunkt ikke kunne meddeles tilladelse til fuldbyrdelse på bopælen med elektronisk fodlænke, hvis den pågældende er uden arbejde, hvilket er med til at fremme den sociale ulighed i forbindelse med afsoning af frihedsstraffe.

Endelig er kompetencen til at anordne denne afsoning administrativ, hvor det med andre ikke-frihedsberøvende sanktioner som betinget straf og samfundstjeneste er domstolene, der træffer bestemmelse om, at den domfældte ikke skal i fængsel. Administrative beslutninger med begrænsede klagemuligheder giver mindre retssikkerhed end en domstolsafgørelse.

Bestyrelsen henleder opmærksomheden på, at man gennem de senere år har foretaget talrige ændringer af straffeloven og andre hyppigt anvendte love inden for strafferetten, hovedsageligt med forhøjelse af strafferammer som væsentligste sigte.

Således i år **2000** ændringslove (ÆL): 228, 230, 425, 428, 433, 438, 440, 441.

I år **2001**: 280, 461, 465, 468, 469.

I år **2002**: 258, 378, 380, 382.

I år **2003**: 228, 436.

I år **2004**: 218, 219, 352. Herudover er der i indeværende år ikke færdigbehandlede forslag om skærpelse af straffeloven.

Der er ikke i nævneværdig grad tilført retssystemet de nødvendige yderligere ressourcer, således at man kan tale om en sammenhængende kriminalpolitik. Vil man skærpe straffene, skal man sørge for, at der er tilstrækkeligt med arresthuse til de varetægtsfængslinger, der med strafskærpelserne bliver mulig. Man skal også sørge for, at der er tilstrækkeligt med afsoningspladser, så de domfældte ikke skal vente mange måneder på at afsone straffen.

Man skal være indstillet på, at efterforskningen bliver mere ressourcekrævende, fordi man alt andet lige får flere efterforskningsmidler, sagerne bliver større og tungere. Til gengæld vil de tiltalte, der er usikre på konsekvenserne af strafskærpelserne, være mindre tilbøjelige til at tilstå, hvorved ikke alene anklagemyndigheden, men også domstolene overbelastes.

Det er naturligvis positivt, at Justitsministeriet er ved at erkende, at fængselsystemet er ved at sande til som følge af den øgede belastning.

Forslaget om afsoning på bopælen er imidlertid en nødløsning på et selvskabt politisk problem. Foreningens bestyrelse har derfor betænkeligheder ved at anbefale det foreslåede. Bestyrelsen vil foretrække en udvidelse af området for samfundstjeneste, der ikke vil have samme sociale skævhed.

Begrænset fællesskab under afsoningen

Bestyrelsen har forståelse for, at fængselsledelsen i helt ekstraordinære situationer kan være nødt til midlertidigt at begrænse eller ophæve fællesskabet, og har således ikke særlige bemærkninger til den foreslåede § 33a.

Derimod må bestyrelsen på det bestemteste advare mod indførelsen af et nyt stk. 2 til straffuldbyrdelseslovens § 33, hvorefter fællesskab i arresthuse og fængsler administrativt kan begrænses til at være cellefællesskab med en anden indsat i eget opholdsrum efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse.

Bestyrelsen bemærker i denne forbindelse, at i og med at aktindsigten begrænses i forhold til den indsatte, der af fængselsledelsen rubriceres som "negativ stærk", er der risiko for, at afgørelserne herom træffes på et ufuldstændigt eller direkte urigtigt grundlag.

Det er i forvejen betænkeligt, at indsatte kan overføres fra åbne til lukkede institutioner uden at have reelle klagemuligheder, men indførelse af den foreslåede ændring vil reelt betyde, at den pågældende enerumsanbringes på ubestemt tid uden mulighed for arbejde sammen med andre, gårdture sammen med andre, fritidsaktiviteter sammen med andre m.v.

Bestyrelsen henleder opmærksomheden på, at en eller to timers samvær på cellen med en af institutionen udpeget medindsat ikke løser problemet i forhold til, at den indsatte er afskåret fra at deltage i institutionens forskellige tilbud til de indsatte.

Der er en nærliggende risiko for, at længerevarende indespærring under sådanne restriktive forhold kan virke både helbredsnedbrydende og modvirke en fornuftig resocialisering af den indsatte.

Bestyrelsen har haft lejlighed til at studere regulativet for arrestafdelingen til Politigårdens Arrest i København, der skal huse såkaldt "negativt stærke fanger". Efter det oplyste rummer afdelingen allerede nu udover rockerrelaterede personer også andre, der kun med tvivlsom føje er overført til denne afdeling.

Rent bortset fra, at Politigårdens Arrest slet ikke bygningsmæssigt er egnet til at huse indsatte, der i længere tid skal afsone eller sidde i varetægt, finder bestyrelsen, at regulativet er udtryk for en holdning, der burde være fremmed for den danske kriminalforsorg.

Det er bestyrelsens håb, at den pågældende udnyttelse af Politigårdens Arrest er midlertidig, at pladserne ikke udnyttes, og at regulativet ændres.

Bestyrelsen kan således ikke anbefale de foreslåede ændringer i straffuldbyrdelseslovens § 33.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 75/2004

Forvaltningsret - Lang ekspeditionstid - Integrationsministeriet - Ombudsmanden - Rykkerskrivelser

Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven pkt. 206-208

En advokat anmodede på vegne sine klienter om genoptagelse af en sag om opholdstilladelse og erindrede gentagne gange Integrationsministeriet om svar. Ombudsmanden kritiserede, at sagen - bortset fra et enkelt telefonopkald til advokatens kontor - henlå uekspederet i ca. 16 måneder, at man ikke besvarede rykkerne, og at ministeriet heller ikke gav underretning om, at sagen trak ud, eller orienterede advokaten om, hvorpå sagen beroede.

Afgørelsen bringes, fordi der også inden for straffeprocessen træffes administrative beslutninger, hvor det kan være svært at få modparten i tale.

Ombudsmanden J.nr. 2003-2989-643, 4/5 2004

A søgte i august 2000 via den danske ambassade i Sarajevo om opholdstilladelse på baggrund af ægteskab indgået med den herboende B. Udlændingestyrelsen meddelte i juli 2001 afslag på ansøgningen, og samme måned blev afgørelsen påklaget til ministeriet, der i april 2002 stadfæstede styrelsens afgørelse.

Samme måned forespurgte parrets advokat, om ministeriets afgørelse var i overensstemmelse med praksis, og anførte i den forbindelse en række omstændigheder, der efter hans opfattelse talte for at meddele A opholdstilladelse.

I maj og juni samme år rykkede advokaten. I august ringede ministeriets medarbejder og lovede afgørelse i løbet af september måned.

I de følgende måneder fremsendte advokaten to skrivelser i oktober, én i november, én i februar 2003 og endelig i maj og juli 2003. Den 15/8 2003 traf ministeriet afgørelse og henholdt sig til den tidligere afgørelse. Ministeriet beklagede dog den lange ekspeditionstid, og at man ikke tidligere havde besvaret flere af advokatens henvendelser i sagen.

Advokaten klagede til Ombudsmanden, dels over den materielle afgørelse, dels over sagsbehandlingstiden.

Ministeriet beklagede den lange ekspeditionstid og oplyste, at man havde erindret sagsbehandlerne om indholdet af pkt. 206-208 i vejledningen om forvaltningsloven (jfr. nedenfor). Man overvejede tiltag, der skulle sikre en mere hensigtsmæssig prioritering af behandlingen af anmodninger om genoptagelse.

Ombudsmanden udtalte bl.a.:

"Der er ikke i forvaltningsloven fastsat generelle bestemmelser om en myndigheds sagsbehandlingstid. Spørgsmålet om hvornår den forløbne tid overskrider det acceptable, kan derfor ikke besvares generelt. Ud over den samlede sagsbehandlingstid må man tage andre forhold i betragtning, herunder sagens karakter, omfanget af de undersøgelser myndigheden skal foretage, den sædvanlige sagsbehandlingstid samt de løbende ekspeditioner i sagen.

De rettede den 18. april 2002 henvendelse til Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og bragte med breve af 14. maj og 21. juni 2002 sagen i erindring. Den 8. august 2002 blev De telefonisk oplyst om at ministeriet ville besvare anmodningen om genoptagelse af sagen i løbet af september måned.

Herefter fulgte en periode på godt et år hvor ministeriet efter det oplyste ingen ekspeditioner foretog trods henvendelser fra Dem henholdsvis 10. oktober, 24. oktober og 25. november 2002 samt 25. februar, 23. maj og 1. juli 2003.

I perioden fra den 18. april 2002 til den 15. august 2003 - altså knap 16 måneder - foretog ministeriet således kun én ekspedition, nemlig en telefonisk henvendelse til Deres kontor.

Punkterne 206-208 i Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven har følgende ordlyd:

206. Hvis en forvaltningsmyndighed som følge af sagens karakter eller den almindelige sagsbehandlingstid for den pågældende myndighed ikke kan træffe afgørelse inden korte tid efter sagens modtagelse, bør myndigheden give den, der er part i sagen, underretning om, hvorpå sagen beror og så vidt muligt oplysning om, hvornår myndigheden regner med, at afgørelsen kan foreligge.

207. Myndigheden bør endvidere give den, der er part i sagen, underretning, når behandlingen af den konkrete sag på grund af særlige omstændigheder vil tage længere tid end sædvanligt.

208. Rykkeskrivelser fra den, der er part i sagen, og som er rimeligt begrundet i sagsbehandlingstiden, bør i almindelighed besvares med det samme. Besvarelsen bør indeholde oplysning om, hvorpå sagen beror og så vidt muligt oplysning om, hvornår myndigheden regner med, at afgørelsen kan foreligge."

Ministeriet har i udtalelsen af 14. november 2003 over for mig henvist til beklagelsen af sagsbehandlingen og sagsbehandlingstiden i afgørelsen af 15. august 2003.

Efter min opfattelse har ministeriets sagsbehandling været meget beklagelig. Ved min vurdering heraf har jeg særligt lagt vægt på at sagen - bortset fra et enkelt telefonopkald - henlå uekspederet i perioden fra den 18. april 2002 til den 15. august 2003, at ministeriet ikke besvarede Deres ganske mange rykkere, og at ministeriet heller ikke gav Dem underretning(er) om at sagen trak ud, eller orienterede Dem om hvorpå sagen beroede."

Ved offentliggørelse af sagen oplystes det, at man havde ændret praksis, således at sagerne om genoptagelse normalt skal behandles inden en måned, ellers skal klageren have besked.

- oo0oo -

En tilsvarende sag fra 16/6 2004 findes på Ombudsmandens hjemmeside, www.ombudsmanden.dk med samme ministerium, her en sag om genoptagelse af en afgørelse om humanitær opholdstilladelse. Den samlede ekspeditionstid var 2 år og 10 måneder (j.nr. 2003-4500-600).

Landsforeningens Meddelelse 76/2004
Erstatningsager - Salær

Retsplejelovens § 741 og § 1018 h

Advokat A, der havde indbragt et erstatningskrav for uberettiget anholdelse og i første omgang fået afslag herpå, klagede over, at Rigsadvokaten i forbindelse med omgørelsen af afgørelsen kun ville tillægge hende kr. 1.100 + moms i salær. Hun havde ikke forinden været beskikket i nogen straffesag. Retten tillagde yderligere kr. 1.400 + moms samt yderligere salær kr. 1.200 + moms for sagens behandling ved retten.

Københavns Byrets 4. afd. nr. 4. 17680/03, 11/10 2004

E havde været anholdt, og advokat A indbragte et erstatningskrav herfor for Statsadvokaten, der afslog kravet under henvisning til egen skyld. A klagede til Rigsadvokaten, der imødekom kravet og derudover tillagde advokaten salær med kr. 1.100 + moms.

Advokaten påstod sig tillagt yderligere kr. 1.400 + moms. Rigsadvokaten fastholdt afgørelsen, da erstatningskravet var ukompliceret og ikke kunne berettige til salær ud over det takstmæssige.

Resten er citat fra dommen, hvor sagen blev behandlet i medfør af RPL § 1018 h, stk. 4:

"Anklagemyndigheden har gjort gældende, at der i denne sag er tale om en hel fast procedure med faste erstatningstakster. Det er helt normalt, at Statsadvokaten træffer afgørelse i første instans. Taksterne bliver hvert år revurderet. Ifølge Rigsadvokatens meddelelse nr. 1 i 2003 er advokatsalæret i sager, hvor fremsættelsen af erstatningskravet er ukompliceret 1.100 kr. + moms. Det fremgår af samme meddelelse, at salærtaksterne som hidtil kan fraviges i det omfang, advokaten i det enkelte tilfælde kan sandsynliggøre, at det udførte arbejde med sagen berettiger hertil. Det fremgår af Anklagemyndighedens årsberetning 1998/1999, side 105-108, at man i 1995 havde en drøftelse med Advokatrådet om taksterne, og at der navnlig i de tilfælde, hvor erstatningsopgørelsen ikke følger taksterne, kan blive tale om at tilkende større salær til advokaten.

Advokat A har gjort gældende, at det allerede ved Rigsadvokatens meddelelse nr. 3 i 1983 blev fastslået, at man skulle indhente oplysning om forsvarerens tidsforbrug, hvis der forelå noget særligt. Ukomplicerede erstatningskrav tager ikke advokaten mere end en time, og det er det, den faste takst er udtryk for. Hvis advokaten i forvejen har været beskikket under straffesagen, har advokaten i forvejen kendskab til sagen og vil hurtigt kunne behandle erstatningskravet. Det er ikke afgørende for salæret, om der er brugt tid på argumentation for erstatningsgrundlaget eller for tabets opgørelse. I den konkrete sag var Statsadvokatens afgørelse konkret begrundet. Det var derfor nødvendigt at afholde et møde med klienten. Klagen til Rigsadvokaten er således konkret begrundet. Efter Statsadvokatens afgørelse har advokaten brugt yderligere 1 time og 45 minutter på sagen, men advokaten har kun krævet yderligere 1400 kr. + moms ud fra en samlet vurdering af sagen.

Domsmandsrettens bemærkninger:

Det lægges til grund, at selve opgørelsen af kravets størrelse er ukompliceret. Advokatens indsats har primært bestået i dels at rejse kravet, dels afklare med klienten, om der skulle klages til Rigsadvokaten og i den forbindelse at argumentere for, at der ikke forelå egen skyld.

I Anklagemyndighedens årsberetning for 1998/1999, er gengivet information nr. 9/1995 fra Rigsadvokaten. Det fremgår heraf blandt andet under afsnit II, nr. 3, at der i de situationer, hvor erstatningssøgende ikke har haft advokat beskikket under sagen og først henvender sig til en advokat i forbindelse med fremsættelse af erstatningskravet, at anklagemyndigheden yder salær til advokaten. Det fremgår endvidere, at salæret fastsættes ud fra de gældende takster. Side 107 er endvidere anført følgende:

"IV. Advokatrådet har endvidere som sin opfattelse tilkendegivet, at anklagemyndigheden i for vid udstrækning nægter at yde advokaten særskilt salær for arbejdet med erstatningssagen. Advokatrådet har navnlig henvist til tilfælde, hvor det er på tale at fremsætte krav om erstatning for økonomisk tab, og advokaten i den anledning inddrages i undersøgelser og ekspeditioner.

Jeg har meddelt Advokatrådet, at jeg er enig i, at det som udgangspunkt må berettige til et yderligere salær, hvis advokaten har udført andet arbejde end fremsættelse af et krav om standarderstatning, herunder navnlig, hvis advokaten har været inddraget i undersøgelser og ekspeditioner med hensyn til at fremskaffe dokumentation for et økonomisk tab."

Retten lægger vægt på, at der er tale om fremsættelse af et erstatningskrav, hvor advokaten ikke forinden har været involveret i sagen.

Retten lægger i den konkrete sag endvidere vægt på, at Statsadvokatens afslag gav anledning til yderligere arbejde for advokaten. Advokaten har oplyst, at dette yderligere arbejde udgjorde 1 time og 45 minutter. Timetaksten er ansat til den dengang sædvanlige takst i straffesager på 1.100 kr. + moms. Der er imidlertid kun fremsat krav om at få tillagt yderligere 1.400 kr. + moms i salær, hvilket retten ikke har fundet grundlag for at tilsidesætte som urimeligt, henset til, at klagesagsbehandlingen angik spørgsmålet, om der forelå egen skyld.

THI KENDES FOR RET:

Anklagemyndigheden skal inden 14 dage betale yderligere 1.400 kr. + moms i salær til advokat A.

Statskassen betaler sagens omkostninger for sagens behandling ved retten, herunder 1.200 kr. + moms i salær til advokat A."

Straffelovens § 266

Arrestanten A udtalte i arresthuset trusler mod sin tidligere samlever over for nogle fængselsfunktionærer og blev dømt herfor i byretten, men frifundet i landsretten, da der ikke var grundlag for at fastslå, at A havde det fornødne forsæt med hensyn til truslernes egnethed til hos fængselsfunktionærerne, der ikke let bringes i alvorlig frygt, at fremkalde alvorlig frygt for den tidligere samlevers liv.

VL 12. afd. a.s. S-1364-04, 19/10 2004

A på 41 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 266, ved i august 2003 i et arresthus til fængselsfunktionær J og senere samme dag til fængselsfunktionær L at have udtalt, at hans tidligere samlever B havde kostet ham 3½ år af hans liv, at han gerne tog 16 år for at slå hende ihjel, og at hun bare skulle vente, til han kom ud, hvorved han hos fængselsfunktionærerne fremkaldte alvorlig frygt for B's liv.

Der var påstand om fængselsstraf. A nægtede sig skyldig. A havde en lang række tidligere domme, bl.a. for trusler, vold, voldtægt m.v. Senest var han gennem tre instanser dømt for voldtægt. Landsretten havde idømt 1½ års fængsel i juni 2003. Højesteret forhøjede straffen i januar 2004 til fængsel i 2½ år. (UfR 2004.986 H)

Byretten bemærkede:

"Efter vidneforklaringerne lægges til grund at udtalelserne hos begge fængselsfunktionærer fremkaldte alvorlig frygt for B's liv. Efter de afgivne vidneforklaringer må det endvidere anses for udelukket, at der alene var tale om almindelige bemærkninger og sædvanlig irritation under et fængselsophold som påstået af tiltalte. Der ses derfor at være tale om kvalificerede trusler som omhandlet i straffelovens § 266. Tiltalte er derfor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266.

Der er tale om to tilfælde af trusler afgivet samme dag overfor to forskellige personer. Henset til truslernes karakter og at de indholdsmæssigt var rettet mod B, sammenholdt med tiltaltes tidligere domme for forskellige forhold mod B og henset til tiltaltes forstraffe og hurtige recidiv, fastsættes straffen til fængsel i 4 måneder, jf. straffelovens § 266."

A ankede til frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpeelse.

A forklarede supplerende, at han ikke huskede at have nævnt B's navn, da han beklagede sig over for J over forholdene i arresten, hvor han som følge af sin dom var udsat for chikane af medfanger. Han havde samme dag også beklaget sig over for L (let forkortet referat, ER).

Fængselsfunktionærernes forklaringer er gengivet som i dommen:

"Fængselsfunktionær J har supplerende forklaret, at hun ikke husker, om de under den pågældende samtale også talte om forholdene i arresten. Tiltalte havde tidligere ved flere

lejligheder udtalt sig stærkt kritisk om B. Det samme gælder forholdene i arresten. Tiltalte havde det svært og talte meget med hende og hendes kolleger, når der var lejlighed til det. Så vidt hun husker, refererede hun først sin samtale for L efter, at denne om aftenen havde låst cellerne.

Fængselsfunktionær L har supplerende forklaret, at han opfattede tiltaltes udtalelser, som blev fremsat roligt, som alvorlige trusler mod B; han kan ikke i dag huske, at tiltalte tidligere havde fremsat trusler eller trusselslignende bemærkninger vedrørende B. De talte ikke om forholdene i arresten. Tiltalte havde tidligere klaget over chikanerier fra medfanger. Tiltalte var i høj grad frustreret. Vidnet er sikker på, at han selv har hørt tiltaltes trussel."

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Det tiltrædes, at det er fundet bevist, at tiltalte over for de to fængselsfunktionærer har fremsat trusler mod B i det i dommen anførte omfang.

Det lægges efter bevisførelsen til grund, at de to fængselsfunktionærer i medfør af deres tjeneste ofte har talt med tiltalte om dennes problemer og frustrationer i anledning af straffesagen og fængselsopholdet. Dette gælder særligt fængselsfunktionær J, som var kontaktperson for tiltalte. Det er under disse omstændigheder ikke sandsynliggjort, at tiltalte har måtte regne med, at hans trussel ville blive refereret for B. Da der heller ikke i øvrigt har foreligget nogen forbindelse mellem fængselsfunktionærerne og B, er der ikke grundlag for at fastslå, at tiltalte har haft det fornødne forsæt med hensyn til truslernes egnethed til hos fængselsfunktionærerne, der ikke let bringes i alvorlig frygt, at fremkalde alvorlig frygt for B's liv. Tiltalte frifindes derfor."

Landsforeningens Meddelelse 78/2004

Forsvarerbeskikkelse - Tilbagekaldelse - Klageretten

Retsplejelovens § 733 og § 736

Selv om straffesagen som følge af anklagemyndighedens forhold var blevet forsinket 14 måneder, blev der mod forsvarerens protest foretaget ombeskikkelse, da denne til en retssag, der skulle vare 1½ dag, kun kunne tilbyde 10 retsdage inden for de nærmeste 3 måneder. (Dissens)

Den særlige Klageret K-111-04, 18/10 2004

I en sag om hærværk mod en database, hvor efterforskning var påbegyndt i juni 2002, var der berammelsesproblemer, da der i sommeren 2004 blev rejst tiltale. T's forsvarer kunne kun tilbyde 10 dage fordelt på september, oktober og november 2004 og ellers først efter 1. april 2005.

Københavns Byret foretog ombeskikkelse, og sagen blev berammet til 8. og 15. november 2004.

Advokat A indbragte denne afgørelse for Den Særlige Klageret, der udtalte:

"Fire medlemmer - Poul Sørensen, Peter Lilholt, Hans Ulrik Bruhn og Preben Lunn - udtaler herefter:

Ved afgørelsen af, hvorvidt beskikkelsen af advokat A som forsvarer for T skal tilbagekaldes, skal T's interesse i frit at kunne vælge sin forsvarer afvejes over for hans og de medtiltaltes krav på en afgørelse inden for en rimelig tid. Ved vurderingen heraf indgår navnlig oplysninger om straffesagens karakter, det tidsmæssige forløb af sagen, årsagen til en eventuel forsinkelse samt oplysninger om, hvornår sagen kan forventes afgjort, såfremt beskikkelsen af forsvareren ikke tilbagekaldes.

Sagen er som følge af anklagemyndighedens forhold blevet forsinket i godt 14 måneder, og sagens berømmelse er besværliggjort som følge af anklagemyndighedens - i øvrigt sagligt begrundede - beslutning om sammenlægning med sager mod tre andre tiltalte. Som følge af advokat A's forhold kunne sagen kun berammes på 10 dage fordelt på september, oktober og november 2004, hvorefter han tidligst kunne medvirke fra 1. april 2005. Under henvisning hertil og til sagens karakter finder vi, at der efter retsplejelovens § 736, stk. 2, jf. § 733, stk. 2, er det fornødne grundlag for, at beskikkelsen af advokat A for T blev tilbagekaldt.

Vagn Greve udtaler:

Anklagemyndigheden har ikke ønsket T's sag udskilt til særskilt behandling under hensyn til det sammenhængende sagsforløb og til, at et vidne i så fald skulle rejse fra Oslo til København mere end én gang. Byretten har oplyst, at der skulle afsættes 1½ dag til domsforhandlingen; på tidspunktet for beramningen var det oplyst, at T's forsvarer havde 10 ledige dage inden for de følgende 3½ måned; der foreligger ingen oplysninger om begrundelsen for, at de 10 dage ikke kunne anvendes, og derfor heller ingen begrundelse for, at det var T's forsvarer, der skulle skiftes ud. T's ret til frit at vælge sin forsvarer kan kun tilsi-desættes af tungtvejende modstående hensyn. På det foreliggende grundlag finder jeg, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for ombeskikkelse af advokat for T.

Efter udfaldet af stemmeafgivningen afsiges der kendelse som nedenfor bestemt.

Thi bestemmes:

Den påkærede beslutning stadfæstes."

- oo0oo -

Rigsadvokaten har givet et mere udførligt referat af kendelsen i Rigsadvokaten Informerer, nr. 41/2004 under www.rigsadvokaten.dk under Nyheder med datoen 8.11.04.

Landsforeningens Meddelelse 79/2004
Tvangsbøder - Ægtefællerabat - Planloven

Retsplejelovens § 997

Ægtefællerne A og B var tiltalt for overtrædelse af planloven, idet de anvendte deres sommerhus, der havde ulovlige udbygninger, til helårsbeboelse. Der var påstand om

tvangsbøder. Byretten idømte dem hver en bøde på kr. 15.000 og hver ugentlige tvangsbøder på kr. 1.500 fra 1/1 2004, og indtil forholdet var lovliggjort.

Landsretten nedsatte bøderne til kr. 5.000 til hver. Under hensyn til, at tvangsbøderne nu kun vedrørte de ulovlige udhuse, blev tvangsbøderne nedsat til ugentligt for hver kr. 1.000 fra den 1/10 2004.

VL 2. afd. a.s. S-2826-03, 21/6 2004

Ægtefællerne A og B var tiltalt i 2 forhold for overtrædelse af planlovens § 64, dels ved ikke at have efterkommet amtets påbud om at ophøre med at anvende sommerhus til helårsbeboelse og at fraflytte sommerhuset 30/9 2001, dels for ikke at have lovliggjort diverse ulovlige udhuse samt en tilbygning på 2 etager på 98 m² til sommerhuset.

I medfør af RPL § 997, stk. 3, var der påstand om, at de tiltalte under tvang af fortløbende bøder tilpligtedes at fraflytte ejendommen samt at nedrive de ulovligt opførte bygninger.

De tiltalte erkendte sig skyldige. Anklagemyndigheden oplyste, at straffesagen havde afventet udfaldet af en civil sag mellem de tiltalte og Naturklagenævnet. Vestre Landsret havde i april 2003 frifundet nævnet.

Byretten fastsatte bøder til A og B på hver kr. 15.000.

"Ved fastsættelsen af bødens størrelse har retten lagt vægt på lovovertrædelsernes karakter samt på, at der er tale om overtrædelse af et administrativt påbud. Det bemærkes herved, at der efter retspraksis idømmes hver af de tiltalte i en husstand / familie den næsten takstmæssige bøde på 5000 kr. for overtrædelse af planlovens § 64, stk. 1 nr. 4, jfr. § 40, stk. 1. Det bemærkes endvidere, at der ligeledes efter praksis idømmes hver tiltalt ejer / bruger af en fast ejendom bøder for overtrædelse af planlovens § 64, stk. 1 nr. 4, jfr. § 35 stk. 1. Bøderne udmåles under hensyn til hver tiltaltes ansvar for lovovertrædelsen."

Tvangsbøderne blev efter lovovertrædelsernes karakter, og da der forelå flere lovovertrædelser, udmålt til kr. 1.500 ugentligt fra 1. januar 2004.

De tiltalte ankede med påstand om strafbortfald, subsidiært formildelse, jfr. straffelovens § 83, 2. pkt., og § 82, nr. 4.

De tiltalte havde i relation til påstanden om betaling af løbende ugentlige tvangsbøder fra den 1. januar 2004 påstået formildelse, således at bødestørrelsen nedsattes. De tiltalte havde endvidere påstået begyndelsestidspunktet fastsat til et tidspunkt efter landsrettens dom.

Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse både af straf og de ugentlige tvangsbøder, herunder disses begyndelsestidspunkt.

Det var oplyst, at ægtefællerne nu i Folkeregisteret var frameldt ejendommen, og at påstanden om tvangsbøder derfor alene vedrørte de ulovlige tilbygninger.

Manden A forklarede bl.a., at man endnu ikke var kommet i gang med lovliggørelsen, fordi man håbede at finde en løsning med kommunen. Han havde selv udført tilbygningerne. Nedrivningen ville i sig selv nok koste omkring kr. 200.000. Hustruen var syg.

Resten er citat af ankedommen:

"Landsretten finder ikke, at der er oplyst omstændigheder, der kan føre til strafbortfald eller strafnedsættelse under henvisning til straffelovens § 83, 2. punktum og § 82, nr. 4.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 1022 af 23. december 1998 om ændring af lov om planlægning, at domstolene normalt har fastsat bødestraffen for overtrædelse af planlovens § 40, stk. 1, til 5.000 kr. pr. husstand og ved samboende par typisk til 2.500 kr. til hver. En påtænkt bestemmelse om skærpet bødestraf blev ikke gennemført.

På denne baggrund, og da der ikke er oplyst omstændigheder, der kan begrunde en højere bøde, udmåles bøden i forhold 1 til 2.500 kr. for hver af de tiltalte.

Landsretten finder, at bøden i forhold 2 for overtrædelse af planlovens § 35, stk. 1, skal udmåles efter de samme retningslinier. Herefter udmåles bøden i dette forhold ligeledes for hver af de tiltalte til 2.500 kr.

Den samlede bøde for hver af de tiltalte nedsættes herefter til 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen er fængsel i 6 dage.

Under hensyn til, at tvangsbøderne alene vedrører forhold 2, fastsætter landsretten efter en samlet vurdering den ugentlige tvangsbøde for hver af de tiltalte til 1.000 kr.

Fristen for de tiltalte til at sørge for nedrivning af de ulovligt opførte udhuse og den ulovligt opførte udbygning fastsættes til den 1. oktober 2004.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen."

Landsforeningens Meddelelse 80/2004
Asyl - Beskyttelse mod æresdrab - Iran

Udlændingelovens § 7, stk. 2

Kvinde A fra Iran søgte asyl efter den ny § 7, stk. 2. Ægtefællen var dømt 3 års fængsel for æresdrab på sin søster, men var nu løsladt. Nævnet, der ikke havde troværdighedsproblemer med A's forklaring om konkrete trusler mod hende, fandt hende omfattet af § 7, stk. 2, idet det ikke med hendes status og manglende netværk kunne antages, at de iranske myndigheder havde vilje til at yde ansøger den fornødne beskyttelse.

Flygtningenævnet 11/11 2004

A, der var indrejst i marts 2004 med 2 børn, søgte om asyl. Hun havde ingen problemer med myndighederne, men hendes ægtefælle, der var psykisk syg og havde fået en dom på 3 års fængsel for æresdrab på sin søster, truede A på livet, idet han var meget jaloux, og hun arbejdede sammen med andre mænd på sin arbejdsplads. Da hun udrejste, var ægtefællen endnu ikke løsladt. Under sagens forløb i Danmark blev ægtefællen prøveløsladt/benådet og havde kontaktet A's bror i Sverige tre gange, hvor han fremsatte trusler mod A.

I forbindelse med ægtefællens anholdelse for drabet på hans søster havde myndighederne fortalt hende, at ægtefællen ville blive behandlet ordentligt, idet han havde gjort det rigtige.

A havde nu det meste af sin familie i Sverige.

Flygtningenævnet udtalte:

"Som følge af ægtefællens forhold, herunder navnlig at han tidligere har begået æresdrab på sin søster, at han må anses for psykisk syg, at han i fængslet har været undergivet behandling men fortsat optrådt voldeligt, og at han har fremsat konkrete trusler mod ansøgeren, finder Flygtningenævnet, at der er konkret og nærliggende risiko for, at ægtefællen vil udsætte ansøgeren for overgreb, omfattet af udlændingelovens § 7, stk. 2, ved en tilbagevenden til Iran, og det kan med ansøgerens status og manglende netværk ikke antages, at de iranske myndigheder har vilje til at yde ansøgeren den fornødne beskyttelse.

Flygtningenævnet meddeler derfor den iranske statsborger A samt to børn opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 2."

Landsforeningens Meddelelse 81/2004

Narkotika - Narkotikahæleri - Udvisning - Strafudmåling
Straffelovens § 191 og § 290, Udlændingelovens § 26

T på 25 år var tiltalt for indsmugling og salg af 2 kg kokain, men blev under et nævningeting alene dømt efter straffelovens § 290, stk. 2, for narkohæleri med hensyn til ca. 22.000 Euro, der blev bragt fra Danmark til Holland.

Anklagemyndigheden opretholdt efter afgørelsen af skyldspørgsmålet udvisningspåstanden. T, der havde lovlig opholdstilladelse fra 1986 og havde fået hele sin skolegang her i landet, en far og mor, der var danske statsborgere, og en bror, der var dansk gift, blev frifundet for påstanden om udvisning og idømt 10 måneders fængsel (disens ved strafudmålingen, men ikke udvisningen).

ØL 15. afd. N nr. S-1970-04, 16/11 2004

T på 25 år var tiltalt **primært** for medvirken til indførsel og salg af ca. 2 kg kokain fra Holland til Danmark, idet han skaffede købere til stoffet og transporterede penge tilbage til Holland, under domsforhandlingen **subsidiært** overtrædelse af straffelovens dagældende § 290, stk. 2, ved i november 2003 at have transporteret ca. 22.000 Euro fra Danmark til Holland, selv om han vidste eller bestemt formodede, at pengene hidrørte fra udbytte ved handel med kokain.

T erkendte den subsidiære tiltale.

T havde bl.a. en række tyveridomme fra 1998, 2000 og 2002. Han havde tidligere afsonet frihedsstraf af samlet varighed på 121 dage.

Han havde tidsubegrænset opholdstilladelse og samlet lovlig opholdstid (fradraget varetægt) på 18 år og 4 måneder.

Han indrejste fra Marokko i 1984/85, familien søgte og fik opholdstilladelse i 1986. Hele skolegangen var i Danmark, til og med 10. klasse. Han havde ikke gennemført hverken teknisk skole eller en læreplads, skønt han var begyndt herpå. Han boede sammen med den nu danske familie og havde gennem 2 år haft en jugoslavisk kæreste, der havde holdt kontakt via hyppige besøg siden varetægtsfængslingen i november 2003.

I Marokko var der tilbage nogle svagelige bedsteforældre. Han havde kun været tilbage i Marokko på feriebesøg og havde problemer med at læse og skrive arabisk.

Retten udtalte vedr. sanktionen:

"For så vidt angår T er der afgivet 12 stemmer for at fastsætte straffen til fængsel i 10 måneder og 9 stemmer for at fængsle i 1 år og 3 stemmer for fængsel i 1 år og 6 måneder.

I medfør af retsplejelovens § 216, stk. 2 og § 906 a, stk.1, fastsættes straffen til fængsel i 10 måneder.

.....

Samtlige voterende finder, at de i udlændingelovens § 26, stk. 1 nævnte forhold taler imod udvisning af tiltalte T, hvorfor han frifindes for påstanden herom."

- oo0oo -

Selv efter afgørelsen af skyldspørgsmålet procederede anklagemyndigheden på 5 års fængsel og udvisning, idet narkohæleri efter anklagemyndighedens opfattelse måtte side-stilles med kurervirksomhed med hensyn til hårde stoffer. Der blev ikke anført domme til støtte herfor.

Forsvareren henviste bl.a. til en afgørelse efter den daværende § 191 a, gengivet i Systematisk oversigt over Domme i Kriminelle Sager 1993-1995, p. 167, en utrykt Østre Landsrets dom af 28/6 1994 (12. afd. nr. S-3868-93), hvor en 38-årig, der over 15 måneder ad 20 gange havde modtaget i alt ca. kr. 800.000, som blev overført til en andens bankkonto i

Thailand, som udbytte fra indførelse af 1,5 kg heroin. Byretten havde fastsat straffen til fængsel i 9 måneder. Landsretten forhøjede straffen til 1 år.

Landsforeningens Meddelelse 82/2004

Udvisning - Narkotika - Ophævelse af udvisningen

Udlændingelovens § 26 og § 50

Iraneren T, der i 1997 var blevet idømt en behandlingsdom for narkotikakriminalitet, fik ophævet udvisningen, uanset at der var en mellemliggende sag fra 2004, der førte til en ny behandlingsdom.

Retten lagde bl.a. vægt på, at T var blandingsmisbruger, at der var risiko for, at han ville blive straffet herfor i Iran, og at det var usikkert, hvilke muligheder T ville have for at få behandlet sin sygdom ved udvisning til Iran, samt at det danske politi havde gjort flere forgæves forsøg på at udvise T, der i denne forbindelse havde haft ophold i Sandholmlejren, dels i den lukkede, dels i den åbne afdeling.

Københavns Byrets 18. afd., nr. 18. 25484/2003, 16/11 2004

Dommen vedrører en begæring om ophævelse af bestemmelse om udvisning i medfør af udlændingelovens § 50.

Ved Københavns Byrets dom af 10. november 1997, stadfæstet af Østre Landsret den 6. maj 1998, blev T for overtrædelse af straffelovens § 191, jfr. lov om euforiserende stoffer, dømt til psykiatrisk behandling på hospital for sindslidende med tilsyn af hospital og Kriminalforsorgen under udskrivning, således at der af Kriminalforsorgen og overlægen kunne træffes bestemmelse om genindlæggelse.

T blev ved dommen endvidere udvist med indrejseforbud gældende til den 1. juli 2007.

Ved Københavns Byrets kendelse af 21. januar 2003 blev foranstaltningen ophævet. Der blev ikke i forbindelse med ophævelsen af foranstaltningen foretaget nogen prøvelse af udvisningsbestemmelsen i medfør af udlændingelovens § 50 a.

T blev frihedsberøvet med ophold i Sandholmlejren.

Ved skrivelse af 8. april 2003 til Politimesteren i Hillerød anmodede T's forsvarer anklagemyndigheden om at indbringe spørgsmålet om udvisning for retten i medfør af udlændingelovens § 50.

Spørgsmålet blev den 30. oktober 2003 indbragt for Københavns Byret, men behandlingen blev sat i bero med henblik på at indhente en supplerende mentalerklæring.

Der blev af retten beskikket advokat for T.

T blev den 22. april 2004 varetægtsfængslet som sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191 og lov om euforiserende stoffer.

Ved Københavns Byrets dom af 23. august 2004 blev T for overtrædelse af straffelovens § 191 og lov om euforiserende stoffer dømt til psykiatrisk behandling i hospital for sindslidende med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen, således at der efter aftale mellem overlægen og Kriminalforsorgen kunne træffes bestemmelse om genindlæggelse.

Der var ikke i forbindelse med denne sag nedlagt påstand om udvisning.

Anklagemyndigheden havde til brug for sagens behandling indhentet en udtalelse fra Udlændingestyrelsen, der i skrivelse af 17. oktober 2003 bl.a. udtalte:

"... Styrelsen kan dog oplyse, at styrelsen ikke er i besiddelse af oplysninger om behandlingsmulighederne for sindssyge i Iran."

Næsten hele Udlændingestyrelsens skrivelse af citeret i kendelsen. Man gennemgår de enkelte stykker i udlændingelovens § 26. Det fremgik heraf, at T havde oplyst, at han ikke havde venner eller familie i Iran.

Styrelsen var ikke bekendt med konkrete tilfælde, hvor dobbeltstraf var bragt i anvendelse, eller hvad den konkrete straf for narkotikakriminalitet evt. kunne være.

Styrelsen fandt ikke, at der var oplyst ændringer, der talte afgørende imod, at udvisningen blev opretholdt.

Der citeres herefter fra dommen side 4-5:

"Der er i forbindelse med sagens behandling i retten af ansøgers advokat henvist til pasager i Country Report fra UNHCR 2001, Iran Country Report fra British Home Office, april 2004 og redegørelse fra World Health Day, EMR, Country Profiles Islamic Republic of Iran.

I Country Report pkt. II 6 er anført følgende:

"Iran fører en meget streng politik med hensyn til narkotikaforbrydelser. Narko-relaterede forbrydelser undersøges og efterforskes af de Revolutionære Domstole. De iranske myndigheder har regelmæssigt erklæret, at iranere, der blev dømt udenfor Iran for forbrydelser, der er strafbare under islamisk lov, stadig kan retsforfølges ved tilbagevenden. Imidlertid har FN's Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) ikke været i stand til at finde nogen retspraksis, der bekræfter straffe for personer, der er dømt for narko-relaterede forbrydelser udenfor Iran."

I Iran Country Report pkt. 5.64 er anført:

"Stofmisbrug anses for en forbrydelse, men myndigheder er villige til at anse stofmisbrug som et lægeligt problem. Det er ikke meningen, at stofmisbrugere, der gennemgår behandling, skal forfølges, men specialisterne tilbyder heller ikke behandling."

Udgifterne til diagnose, behandling, medicin og rehabilitering skal betales af stofmisbrugerne i henhold til de godkendte satser, men Regeringen finansierer udgifterne til dem, der er ude af stand til at betale."

Det fremgår af supplerende mentalerklæring af 2. juli 2004 fra Retspsykiatrisk klinik, at ansøger i perioden fra oktober 1997 til februar 2003 har været indlagt på Sct. Hans Hospital 7 gange i perioder af forskellig varighed. Han var varetægtsfængslet i Sandholmløjren fra april til juli 2003. I mentalerklæringens konklusion er bl.a. anført:

"Observanden er herefter sindssyg, han lider af en kronisk sindssygdom, paranoid skizofreni (spaltnings sygdom - - -. Han er ikke åndssvag, og der er ingen holdepunkter for at antage, at han lider af epilepsi eller anden form for organisk hjernelidelse."

Det fremgik i øvrigt af mentalerklæringen, at T havde haft et mangeårigt og massivt blandingsmisbrug, der i høj grad påvirkede hans psykiske tilstand, hvorfor man anbefalede dom til psykiatrisk behandling.

T forklarede i retten bl.a.:

".. at han efter endt behandling på Sct. Hans Hospital kom til Sandholmløjren, hvor han var i 1½ år. Det var meningen, at han skulle rejse hjem. Han blev bragt til den iranske ambassade 2 gange med henblik på at skaffe pas. Man påstod, at han ikke var iransk statsborger, da han ikke havde dokumentation for navn og adresse i Iran. Efter den 3. henvendelse til den iranske ambassade blev han på ny afvist og fik besked på, at ambassaden ikke ville kendes ved ham, og at han ikke skulle komme der igen. Han mener, at han er født i Afghanistan i et grænseområde mellem Iran og Afghanistan. Han har boet og studeret i Iran, siden han var 5 år. Da han kom til Danmark, havde han ikke pas, ID-kort eller lignende dokumentation. Han havde et falsk kørekort med, hvor der stod, at han havde taget kørekortet i Iran. Han har en søster i Iran, som han ikke har kontakt til. Han ved ikke noget om hende."

Anklagemyndigheden gjorde gældende, at der intet væsentligt nyt var i T's forhold. Spørgsmålet om hans helbredsforhold ville kunne prøves efter udlændingelovens § 50 a, når hans behandlingsdom efter den seneste sag blev ophævet, og han stod umiddelbart foran udvisning.

Retten bemærkede:

"Det fremgår af mentalerklæringen, at ansøger har haft et mangeårigt blandingsmisbrug, at han er omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, og at der består en fortsat, især af hans psykiske helbredstilstand afhængig, risiko for fremtidig ligeartet kriminalitet.

Af de fremlagte erklæringer fremgår, at der er en risiko for at ansøger vil blive straffet i Iran, samt at det er usikkert, hvilke muligheder ansøger vil have for at få behandlet sin sygdom ved udvisning til Iran.

Retten lægger efter ansøgers forklaring til grund, at der efter ophævelse af behandlingsdommen blev gjort flere forgæves forsøg på at udvise ansøger, og at han i forbindelse hermed har haft ophold i Sandholmlejren, dels i den lukkede, dels i den åbne afdeling.

Ved udskrivning fra Sct. Hans Hospital må det forventes, at ansøger vil blive søgt varetægtsfængslet med henblik på at effektuere dommens bestemmelse om udvisning.

Ansøger, der nu er 58 år, har opholdt sig i Danmark siden 1984, og har efter det oplyste ingen familie eller anden tilknytning til Iran.

Efter en samlet vurdering af de ovenfor anførte omstændigheder finder retten, at der foreligger sådanne ændrede forhold, at udvisningen bør ophæves, jf. udlændingebvens § 50, stk. 1, jf. § 26, stk. 1.

THI BESTEMMES:

Bestemmelsen i dom afsagt af Københavns Byret den 10. november 1997 om udvisning af T ophæves."

Landsforeningens Meddelelse 83/2004

Menneskerettigheder - Langvarig sagsbehandling - Ikke konventionskrænkelse
- Egen skyld

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6

Det er ikke altid, at EMK art. 6 er krænket, selv om retsforfølgningen tager lang tid. I den forbindelse kan det spille en rolle, at den tiltalte eller hans forsvarer samtykker i udsættelser for at få afgjort prøvesager om tilsvarende forseelser, eller er svære at beramme domsforhandling med, eller selv begærer sagen forelagt for EU-domstolen. I nærværende sag blev der rejst sigtelser i 1992, henholdsvis 1993, og endelig dom blev afsagt mod begge klagere i 2001.

Pedersen og Pedersen mod Danmark app. Nr. 68693/01, 14/10 2004

KP og JP klagede over, at deres straffesager havde verseret for længe.

Sagens forhistorie

I oktober 1992 blev der rejst sigtelse mod KP for overtrædelse af en bekendtgørelse om ferskvandsdambrug. Det følgende år i september blev anklageskriftet indgivet til retten, og sagen berammet til retsmøde i december. Sagen blev imidlertid udsat i afventen af en anden sag, der blev anset for at være en prøvesag, idet den tiltalte havde rejst principielle spørgsmål om manglende lovhjemmel. Denne prøvesag blev afgjort af landsretten i september 1995.

På et forberedende retsmøde i KP's sag i december 1995 besluttede man på ny at udsætte sagen i afventen af en anden prøvesag, hvor der blev gjort et EU-retligt spørgsmål gældende. Denne sag blev afgjort af landsretten i august 1996.

Nu begyndte så KP's sag i april 1997, men da et forsvarervidne udeblev i maj 1997, blev der først afsagt dom ultimo maj 1997, hvor byretten idømte en bøde på kr. 68.000 og konfiskation af kr. 275.000.

Sagen blev anket af klageren til landsretten, hvor klageren fik et ekspertvidne til at besvare nogle af anklagemyndigheden godkendte spørgsmål. Landsretten afsagde dom i juni 1998, bøden blev skærpet til kr. 95.000, og konfiskationsbeløbet forhøjet til kr. 384.000.

Klageren fik procesbevilling i november 1998, og sagen blev indbragt for Højesteret sammen med JP's sag i januar 1999.

JP's sag gennemgås lidt kortere. Sigtelsen var rejst i oktober 1993 og indbragt for en anden byret med anklageskrift af marts 1994, men havde afventet udfaldet af en prøvesag frem til oktober 1995.

I november 1995 blev sagen udsat yderligere på forsvarerens begæring, idet han ønskede at fremkomme med et skriftligt indlæg. Han fik bevilget udsættelse flere gange de følgende 11 måneder.

Et berammelsesmøde i februar 1997 førte til, at sagen blev berammet til domsforhandling i september 1997, da forsvareren ikke kunne afse tid før.

JP blev idømt bøde på kr. 275.000 og konfiskation af henholdsvis kr. 900.000 og kr. 200.000 i to selskaber.

Også denne klager ankede og fik skærpet straf og konfiskation i landsretten i september 1998. Procesbevilling blev givet i november 1998, og så mødtes sagerne i Højesteret, jfr. ovenfor.

Begge klagere gjorde her EU-retlige synspunkter gældende, og da anklagemyndigheden og Justitsministeriet afviste synspunkterne, bad klagerne om at få beskikket en yderligere forsvarer til at procedere de EU-retlige spørgsmål. Da de fik afslag herpå, bad de om forsvarerskifte.

Den nye forsvarer fik udsættelse 3 gange og afgav sit første skriftlige indlæg i oktober 1999 ca. 6 måneder efter beskikkelsen.

I november 1999 protesterede Rigsadvokaten mod, at spørgsmålet blev forelagt EU-domstolen. Yderligere processkrifter blev udvekslet, idet den nye forsvarer tre gange rejste nye spørgsmål. I august 2000 afslog Højesteret at forelægge spørgsmålet for EU-domstolen og stadfæstede bøden i februar 2001, for så vidt angik KP, men nedsatte konfiskationsbeløbet til kr. 240.000. JP's dom fra landsretten blev i det hele stadfæstet.

Anbringender

Staten gjorde gældende, at sagen var kompliceret, og at klagerne selv ved at forlange gentagne udsættelser havde bidraget til at trække sagen i langdrag.

Klagerne fandt ikke, at sagen var kompliceret. Det eneste problem var at få den forelagt præjudicielt for EU-domstolen. Særligt sagsbehandlingen ved Højesteret havde været for lang, men også i de lavere instanser havde de måttet afvente udfaldet af andre prøvesager.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog bl.a., at det var ubestridt, at **faktum** i sagen ikke var kompliceret, men henset til klagerens ønske om ekspertvidne og forsvarerskifte var **jus** i nogen grad kompleks og tidskrævende.

Klagerne havde selv samtykket i udsættelser i sagen for at afvente udfaldet af prøvesager. JP's første forsvarer havde begæret adskillige udsættelser og havde i 7 måneder ikke været til at beramme domsforhandling i byretten. Også i landsretten havde der været problemer, idet forsvareren ikke kunne de tilbudte dage i januar, februar og maj 1998, hvorfor sagen måtte berammes til august 1998.

Også spørgsmålet om udsættelse i Højesteret og forsvarerskiftet og skriftvekslingen om yderligere spørgsmål var med til at forsinke sagen. Sammenlagt tegnede KP og hans forsvarer sig for mindst 4 år og 3 måneder, og JP og hans forsvarer for mindst 4 år og 4 måneder af forsinkelserne.

Retten overvejer herefter de nationale myndigheders ansvar. Selv hvis man afventer udfaldet af prøvesager, påhviler det de nationale domstole at følge op på, at sagerne ikke ligger for længe. KP havde imidlertid samtykket i udsættelserne, og JP og hans forsvarer havde selv bidraget til forsinkelserne, hvorfor der ikke kunne siges at være døde perioder, som myndighederne måtte bære ansvaret for.

For Højesteret varede sagen 25 måneder, hvoraf størstedelen var optaget af klagerens forgæves forsøg på at få forelagt sagen for EU-domstolen og den nye forsvarers forskellige skriftvekslinger. Resten af tiden fra august 2000 til februar 2001, hvor der blev afsagt dom, var ikke udtryk for uacceptabel inaktivitet.

Konklusionen var, at tidsforløbet ikke gik ud over, hvad der måtte anses for rimeligt i denne specielle sag, hvorfor der ikke forelå en konventionskrænkelse.

- oo0oo -

Sagen mod KP er gengivet i U 2001.1046 H. JP's sag er kun gengivet med "domshoved" U 2001.1056 H.

Landsforeningens Meddelelse 84/2004

Vold - Ung alder - Gadevold - Betinget straf

Straffelovens § 56 og § 244

Den på gerningstidspunktet 17-årige T blev dømt for at have sparket en fodgænger på låret. I byretten idømt 30 dages fængsel. Landsretten fandt det efter T's alder på

gerningstidspunktet og personlige forhold i øvrigt forsvarligt at gøre straffen betinget.

VL 9. afd. a.s. S-2271-04, 17/11 2004

T, der var 17 år på gerningstidspunktet, var tiltalt for i september 2003 under forbikørsel på knallert at have tildelt den 14-årige A et spark på låret.

T påstod frifindelse. Han forklarede bl.a., at der havde været en forudgående diskussion, fordi enten A eller dennes kammerat gik ude på kørebanen i zigzag kurs. Han havde ikke sparket nogen. Muligt var det knallertens styr, der havde ramt A. (Stærkt forkortet referat, ER)

A forklarede, at han bestemt mente, at det var T's fod, der ramte ham, mens han gik på fortovet. Knæet hævede temmelig meget, og han var nødt til at få lagt is på.

A's ven var sikker på, at han så T sparke A. Herefter kom parterne op at skændes, men blev skilt af en skolelærer.

Skolelæreren havde ikke overværet selve episoden, men hørte under den efterfølgende diskussion T erkende, at han havde sparket A.

T blev ambulantly undersøgt; han var ikke omfattet af § 16, men karakterologisk præget af ansvarsforflygtigelse, let vakt krænkelighed og udadprojektion i en sådan grad, at han var omfattet af § 69. Man kunne ikke pege på andre foranstaltninger end straf.

Byretten fandt, at der forelå umotiveret gadevold, og at der ikke var grundlag for at gøre straffen betinget. Straffen blev 30 dages fængsel.

T ankede til frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpeelse.

T havde en ny version af, hvorledes han uforsætlig kunne have ramt A. (Stærkt forkortet referat, ER)

Han skulle i lære og var flyttet til en anden by for at komme ud af en dårlig omgangskreds. Han havde haft en depression. Den medicinske behandling var ophørt. Han havde ikke brugt hash eller andre stoffer den sidste tid.

A forklarede bl.a., at han ikke havde opført sig provokerende. Han blev ramt af noget, der ikke føltes hårdt, men nærmere som en sko.

Landsretten tiltrådte byrettens skyldbedømmelse og fortsatte:

"Straffen er passende udmålt.

Efter oplysningerne om tiltaltes alder på gerningstidspunktet og personlige forhold i øvrigt er det forsvarligt at gøre straffen betinget med vilkår som fastsat nedenfor.

Med den anførte ændring stadfæster landsretten dommen."

Vilkårene omfattede 1 års prøvetid.

Forsvareren tilføjer, at der i landsretten mellem parterne var enighed om, at straffen skulle ændres til en betinget dom.

Bogomtale - Ord på samvittigheden - Artikel om Forsvar

At få kendte mennesker til at bidrage med artikler til belysning af bestemte ord er muligvis set før, men hvis forfatterne og artiklerne er tilstrækkelig interessante, er det jo en ide, der sagtens kan bruges igen. Politikens Bøger har udgivet "Ord på samvittigheden", redigeret af Johannes Møllehave, Marie Tetzlaff og Niels Birger Wamberg.

Blandt bidragerne er Bertel Haarder om *Ord*, Michala Petri om *Beskedenhed*, Kai Vittrup om *Lorteland*, Jan Lindhardt om *Fromhed* og af særlig interesse for denne forenings medlemmer Sysette Vinding Kruses artikel om *Forsvar*.

Vi har formentlig alle både i vor private omgangskreds og andre steder fået stillet spørgsmål om vore holdninger til det at være forsvarer og i denne forbindelse også at skulle varetage forsvaret i sager, der giver anledning til offentlig forargelse og forhåndsfordømmelse.

Sysette Vinding Kruses artikel redegør kort og koncist for, hvad svaret på sådanne forespørgsler bør være. Redaktøren har fået hendes og forlagets tilladelse til at bringe artiklen på nettet. Den er på 3 trykte sider, der åbnes ved at trykke på hoslagte hyperlink.

Bogen er på 234 sider med 53 bidrag og koster indbunden kr. 249.

Forsvar

Denne artikel skal handle om at forsvare. Ifølge *Nudansk Ordbog* betyder det 'at svare for', eller ar 'tage ansvaret for'. Men er det ikke to forskellige ting? Hvis jeg svarer for en person, tager jeg så også ansvaret for denne person?

Jeg arbejder i det daglige som 'forsvarsadvokat' eller blot 'forsvarer', dvs. en advokat, der har til opgave at forsvare personer, der er tiltalt for en forbrydelse. Så jeg burde jo kende ordet. godt. Forsvarsadvokater er et populært folkefærd, hvis man skal dømme efter de mere eller mindre fantasifulde serier, tv viser om forsvarsadvokater. Selv TV2 har fået en 'forsvarsserie'. Forbrydelser sælger aviser og tv. Bestialske drab udpensles på forsiden af aviserne, jo værre forbrydelse, jo bedre salg. Det har altid undret mig, at det er sådan. Det er jo tragedier, der er tale om.

Men når jeg møder nye mennesker og siger, at jeg er forsvarsadvokat, så føler jeg ikke så meget beundring, som jeg ifølge tv-serierne burde være omgivet af. Nærmest tværtimod.

»Hvordan kan du dog forsvare sådan en forbryder, får du ikke dårlig samvittighed?« spørges der. Og er man forsvarer for en person, der har begået den ultimative forbrydelse, drab eller seksualforbrydelser mod børn, må jeg ofte forsvare mig selv over for den undren, jeg møder.

Så er det, jeg stiller mig selv spørgsmålet: Svarer jeg for en forbryder, dvs. svarer på hans vegne, eller tager jeg også ansvaret for ham, når jeg er forsvarer. Jeg gør normalt begge dele.

Men jeg tager ikke ansvaret for hans forbrydelse.

Det er netop ikke forbrydelsen som sådan, jeg forsvarer. Jeg synes drab og seksualkrænkelser og mange andre forbrydelser er lige så modbydelige som andre mennesker synes. Og at forbrydelser skal bekæmpes.

Det, jeg forsvarer, er først og fremmest det enkelte menneskes retssikkerhed.

Noget af det værste, der kan overgå et menneske, er at blive dømt for noget, man ikke har gjort. Det føles uretfærdigt. Denne retfærdighedsfølelse ligger dybt i os, allerede fra vi er børn, hvis vi får skældud for noget, andre har gjort.

De fleste kender udtryk som: »Det er bedre at ti skyldige går fri, end at en uskyldig bliver dømt.« »Enhver er uskyldig, indtil det modsatte er bevist.« Det sidste princip er endda nedfældet i den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Min opgave som forsvarsadvokat er at hjælpe en person, at svare for denne person, når han står alene over for staten og er tiltalt for en forbrydelse og somme tider endda fængslet og derfor ude af stand til selv at forsvare sig. Staten kan i princippet sætte uendelige ressourcer ind for at få en person

dømt, mens den tiltalte står helt alene. Derfor får han en forsvarer, en, der skal hjælpe ham med at svare for sig, at sikre så godt som muligt, at også beviser, der taler for hans uskyld, kommer frem under retssagen og at sikre, at den tiltalte får en retfærdig retssag/ rettergang.

Men man hører også, at det bedste forsvar er et angreb. Skal en forsvarer også angribe staten (dvs. politi og anklagemyndighed), eller skal man blot svare for den tiltalte. Og hvad hvis jeg på forhånd er overbevist om den tiltaltes skyld? Måske endda fordi han har tilstået forbrydelsen over for mig. Kan jeg så med god samvittighed tillade mig et angreb som forsvar og måske netop udvirke, at en skyldig går fri? Et - også for de fleste forsvarsadvokater skræmmende eksempel ud fra avisreferater at dømme - var forsvarrets angreb på politiet i en sag, hvor en amerikansk fodboldspiller ved navn O.J. Simpson stod tiltalt for drabet på sin kone og dennes ven. Bevismaterialet mod ham syntes overvældende, bl.a. fandt man ofrenes blod på tøj, fundet i O.J. Simpsons hjem, ligesom mange andre indicier tydede på hans skyld.

Hans forsvarsadvokater gik til voldsomt modangreb mod politiet og beskyldte politiet for at have plantet blodspor i Simpsons hjem. O.J. Simpson blev frifundet. Her var det bedste forsvar altså et angreb.

Men er det bedste forsvar altid et angreb? Også uden for retssalen, fx i kampen mod terrorister, er spørgsmålet ikke altid lige let at besvare.

Eller se den rigtige løsning på. Der kan jo være flere forskellige metoder at angribe på, og hvad skal man vælge for at nå målet?

Der er heller ikke enighed blandt forsvarsadvokater om spørgsmålet, sikkert ud fra den enkelte forsvarers samvittighed.

Nogle mener, at det altid er advokatens fornemste opgave at forsvare den tiltalte med alle lovlige midler netop for at leve op til retsprincippet om, at det er bedre at ti skyldige går fri, end at en uskyldig bliver dømt. Andre mener, at forsvarsadvokater også har et samfundsansvar i at sikre, at forbrydere ikke går fri, hvis man er overbevist om deres skyld. Altså man skal forsvare, dvs. svare for, den tiltalte, så godt man kan ud fra det foreliggende materiale, og være kritisk over for det, men ikke mere.

Men er det godt nok?

Jeg vil komme med et eksempel: En lille 7-årig pige bortføres og forsøges voldtaget på bestialsk vis. Politiet finder frem til en mistænkt. Han anholdes og får en forsvarer. Han taler med sin forsvarer og tilstår. Forsvareren får ham bragt til at tilstå over for politiet. Han tilstår senere detaljeret også i retten, og han bliver dømt for forbrydelsen.

Skulle forsvareren have været mere kritisk og forsøgt at stille spørgsmål ved politiets øvrige bevismateriale mod manden. Dvs. også have taget ansvaret for manden og trods dennes tilståelse være fortsat med at bore i sagen. Eller kunne forsvareren med god samvittighed lukke sin sag?

Sagen er ikke opdigtet.

Fire år efter, at dommen var afsagt og manden dømt for forbrydelsen, sad en medarbejder på Retsgenetisk Institut og lavede et dna-forsøg med et hår, som man i sin tid fandt på gerningsstedet, hvor den lille pige blev forsøgt voldtaget. Håret var åbenbart ikke dna-testet dengang, måske fordi teknikken ikke var så udviklet.

Det viste sig, at håret med sikkerhed ikke stammede fra den dømte, der nu afsonede sin straf, men fra en anden person, der tidligere havde kidnappet og voldtaget små piger. Den først dømte blev derefter taget ud fra afsoningsstedet, mens den anden mand blev dømt for forbrydelsen ved et nævningeting.

Skulle den første forsvarer, der var kendt som en omhyggelig person, og som havde stolet på sin klients tilståelse, have dårlig samvittighed over ikke at have været mere aktiv i første omgang? Det mener jeg ikke ud fra de referater, man har af sagen. Men det er ikke helt sjældent, at personer, særligt med en skrøbelig psyke, tilstår forbrydelser, de ikke har begået, for at få opmærksomhed. Og sagen viser, at man ikke som forsvarer skal have dårlig samvittighed ved gå aktivt ind i et forsvar, selvom man personligt er overbevist om sin klients skyld. Ens personlige overbevisning er faktisk slet ikke relevant i en straffesag.

Så ja, jeg forsvarer personer, der er tiltalt for de værst tænkelige forbrydelser, med god samvittighed.